

**Komentar Trubeljinom radu »Osvrt na dio sadržaja članka
»Naše dosadašnje saznanje o strukturnom stanju albita u vulkanitima
srednjotrijaske spilit-keratofirske asocijacije Dinarida«**

Jakob J. PAMIĆ

U spomenutom osvrtu Trubelja (1982) pripisuje meni neke podatke i mišljenja koja ja nisam iznio, a također neobjektivno iznosi neke činjenice, pa to želim otклонiti ovim komentaron.

U prvoy rečenici mog rada na koji se Trubelja osvrtće, ja jasno kažem da moj rad predstavlja odgovor na seriju Barićevih članaka. Zato je vrlo čudno da na moj rad reagira Trubelja kad ja u njemu nigdje ne spominjem Trubeljine podatke o toj problematici. Istina, ja sam, citirajući polemičke radove Barića, morao navesti iz tehničkih razloga i bibliografski podatak Trubelja & Barić (1976). No, Trubelja dobro zna, to mi je osobno pričao, da je u tom njihovom koautorskom članku Barić pisao polemički dio. Prema tome, bar je Trubelji trebalo biti jasno da sam u takvom konkretnom slučaju, navodeći podatak Trubelja & Barić (1976), mogao misliti samo na Barića.

U uvodnom dijelu svog osvrta Trubelja sasvim proizvoljno piše da sam ja, navodno, na netočan i uvredljiv način prikazao njihov spomenuti zajednički članak. S punom odgovornošću tvrdim da ja nisam ništa prikazivao iz tog članka što svaki čitalac može provjeriti. A što se netočnosti tiče, želim upoznati javnost da je manuskript mog članka prije objavljivanja pročitalo šest osoba: glavni i odgovorni urednici, recenzent, te prije predaje rukopisa Redakciji, i tri vodeća imena jugoslavenske petrologije. Svi su mi oni pomogli, vrlo konstruktivno i konkretno, da u rukopisu ne bude netočnih stvari, a naročito se pazilo, s obzirom na raniji način pisanja Barića, da on bude korektno i pristojno napisan.

U svom osvrtu Trubelja ne navodi nijednu činjenicu kojom bi mogao potkrepiti da je moj rad netočno i uvredljivo pisan. Istina, u radu ja dotičem probleme o kojima nas dvojica nemamo ista mišljenja, no uvijek s punim uvažavanjem tuđeg mišljenja. Razlike u mišljenjima ne bi trebalo za neistomišljenike predstavljati netočnosti. A šta se tiče onog »uvredljivo«, to je, najblaže formulirano, nekorektno, kad se to ama baš nijednom činjenicom ne dokazuje.

Sa sadržajne strane je vrlo interesantan, i u znanstvenoj literaturi sasvim ne-uobičajen ovaj Trubeljin osvrt. Poslije uvodnog pasusa slijedi sam rad s ukupno 244 redka. Od njih je točno 185 redaka pod navodnim znacima (tj. objavljeno). Čudno je kako je to moglo promaći da je tekst pod navodnicima (a to je 75% obima rada) objavljen, i to dosad već dva puta! Prvi puta kao dio članka »O rasprostranjenju i strukturnom stanju...«, str. 38 do 41 (Trubelja & Barić, 1976), a drugi puta je isti tekst objavljen u knjizi »Minerali Bosne i Hercegovine«, str. 341—345 (Trubelja & Barić, 1979). Potpuno je jasno da se nekad u članku ne može izbjeći navođenje citata, no sasvim je ne-uobičajeno da netko u svom radu citira sâm sebe, i to citira nešto šta je već dva puta objavljeno, tako da citat predstavlja čak 75% novog članka.

Još je čudniji sadržaj tog tripliranog teksta. Radi se o kompilacijskom prikazu albita iz trijaskih vulkanita po pojedinim područjima u Bosni temeljen na objavljenim podacima, i to najviše na mojim. Na oko 2/3 tog teksta parafraziraju se moji podaci da bi se na kraju, u posljednjem pasusu, osporila moja shvaćanja o strukturnom stanju albita o čemu nema ni riječi u prethodnoj kompilaciji.

Trubelja u svom osvrtu vadi jednu rečenicu iz mog rada iz 1969. godine i tumači je sasvim proizvoljno i stavlja na moju dušu čvrst zaključak koji ja nikad nisam iznio. Naime, on piše kako je »Pamić pokušao objasniti pojavu albita koji prema

optičkim podacima jasno odstupaju prema visokotemperaturnoj optici« (što je točno — primjedba J. P.), da bi to odmah prenio u navodnu moju tvrdnju da oni »imaju tu optiku« (što nije točno — primjedba J. P.). Dakle, Trubelja u moje ime zaključuje nešto što ja sâm nisam nikada zaključio! Kad si već netko uzima za pravo da drugog sudi, zašto to onda ne radi na objektivan način kako je to običaj u znanstvenoj literaturi? Zašto se ne analiziraju svi moji radovi o toj problematici i ne kaže da sam počeo prvi optičkim metodama u nas rješavati taj problem kad u nas drugih metoda nije bilo i da sam, na kraju, sâm ja rekao da se tim metodama ne može mnogo učiniti?

Također bih želio upoznati javnost da je manuskript mog rada iz 1969. godine, kojeg Trubelja netočno navodi, išao u Bull. Scie. preko Akademije nauka i umjetnosti u Sarajevu ispred koje je Trubelja bio određen kao recenzent, tako da ga je on osobno predložio za tisak. Čudni su to i krajnje neuobičajeni maniri da netko napada rad kojeg je prethodno sam recenzirao!

Trubelja se, na kraju, na vrlo pamfletski način osvrće i na pitanje geneze albita. Hvala mu što me upućuje na čitanje elementarnog udžbenika iz petrologije (Chinner, 1976) za studente. I to je određen manir, jer Trubelja je ipak pročitao i kompirao puno mojih radova i morao bi znati da sam se ja, bar što se spilita tiče, davno izdigao iznad razine udžbenika iz elementarne petrologije. A šta se tiče razlike u mišljenjima o genezi spilita, to najbolje ilustrira knjiga Amstutza (1973) u kojoj su vodeći specijalisti iznijeli mnogo detaljnije i preciznije, pa i meritornije, različita mišljenja o genezi spilita.

Trubelja piše i savjetuje da bi istraživanja naših spilita trebalo maksimalno prilagoditi svjetskim tokovima u nauci. Ne znam da li to treba shvatiti kao kritiku, i ako da, da li se onda ona odnosi na radove svih nas koji smo ih obrađivali, uključujući i Trubelju? Zar ne bi bilo najbolje da, namjesto savjeta, to on sâm demonstrira u jednom svom budućem članku. Uvjeren sam da će mu svi biti zahvalni.

Potpuno sam suglasan s posljednjom Trubeljinom rečenicom da »od pisanja polemika nema korist«. Pa zašto to onda on radi protiv svog vlastitog uvjerenja i zašto inicira polemiku?

LITERATURA

- Amstutz, C. G., 1974: Spilites and spilitic rocks. Springer Verlag, Berlin—New York.
- Pamić, J., 1969: High temperature feldspars from the Middle Triassic spilite-keratophyre association of the Dinarides. Bull. Scie., A, 14 (1—2), 4.
- Trubelja, F., 1982: Osvrt na dio sadržaja članka »Naše dosadašnje saznanje o strukturnom stanju albita u vulkanitima srednjotrijaske spilit-keratofirske asocijacije Dinarida«. Geol. vjes., 35, 279—284.
- Trubelja, F. i Lj. Barić, 1976: O rasprostranjenju i strukturnom stanju albita u raznovrsnim stijenama u Bosni i Hercegovini. Glas. Zem. muz. u BiH, 5, 37—52.
- Trubelja, F. i Lj. Barić, 1979: Minerali Bosne i Hercegovine, knj. 1, Zem. muzej BiH, Sarajevo.